

Wprowadzenie stanu wojennego w regionie warmińsko-mazurskim

W nocy z 12/13 XII 1981 została zajęta siedziba ZR Warmińsko-Mazurskiego NSZZ „S” w Olsztynie przy ul Dąbrowszczaków 39. We wszystkich pomieszczeniach przeprowadzono szczegółową rewizję, znalezione dokumenty i urządzenia poligraficzne fotografowano i pakowano do przyniesionych worków, a pomieszczenia po przeprowadzonej akcji zostały opieczątowane. Jednocześnie w ramach akcji „Jodła” internowano 38 czołowych działaczy ZR, przewodniczących niektórych komisji zakładowych oraz pracowników etatowych związku. Internowanych przewieziono początkowo na teren bazy milicyjnej na Zielonej Górze, a następnego dnia rano osadzono w Ośrodku Odosobnienia mieszczącym się w Zakładzie Karnym w Iławie. W kolejnych dniach internowano: 14 XII – 8 osób, 15 XII – 5, 16 XII – 9, 17 XII – 6. Pozostali na wolności działacze „S” sporządzili ulotkę do mieszkańców Olsztyna i Regionu, w której domagano się zwolnienia internowanych, odwołania stanu wojennego i prowadzenia dialogu ze związkowcami. 14-15 XII 1981 rozpoczęła strajk załoga OZOS „Stomil”, drugiego dnia wieczorem strajkujących usunięto siłą z zakładu, ZOMO zaatakowało zgromadzonych przed wejściem mieszkańców Olsztyna. 15-17 XII 1981 aresztowano: Zbigniewa Przewłockiego (przewodniczącego KZ), Włodzimierza Romaniuka, Józefa Kociubę i Annę Żurawek, a następnie skazano na w trybie doraźnym na wysokie kary pozbawienia wolności. Aresztowano i skazano również przygotowujące ulotki Grażynę Langowską i Irenę Czinczoł-Władydę, a także pracowników ART: dr Józefę Mielnik, prof. Antoniego Jutrzenkę – Trzebiatowskiego, Stanisława Porca, Tadeusza Poźniaka, Tadeusza Kozniurę i studentów tejże uczelni: Wojciecha Jaryńskiego, Jana Osieckiego, Mirosława Pyszko, Marka Kaszubskiego, Jacka Nowaka, Jarosława Kochanka i Paulinę Beer, za powielenie i kolportaż ulotek 14 XII 1981. 13 XII 1981 odbyło się w Przedsiębiorstwie Sprzętowo-Transportowym Budownictwa Rolniczego spotkanie pozostających na wolności członków związku, na którym rozważano ogłoszenie strajku załóg zakładów pracy regionu. Po spotkaniu członkowie KZ zakładu oraz część pracowników etatowych ZR ogłosiła strajk, następnego dnia rano aresztowano Bolesława Mroza i Stefana Nowakowskiego, których następnie Sąd Wojewódzki w Olsztynie skazał na karę pozbawienia wolności. 15 XII 1981 uczniowie Liceum Ogólnokształcącego w Kętrzynie: Jarosław Lipka i Tomasz Kosior sporządzili i rozwiesili kilkadziesiąt plakatów, wyrokiem Sądu pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszcy zostali skazani na karę 1 roku pozbawienia wolności, relegowano ich również ze szkoły. 16 XII 1981 rozpoczęto weryfikację sędziów i prokuratorów oraz pracowników administracji wymiaru sprawiedliwości. Od 13 XII 1981 grupa członków związku pozostających na wolności zbierała informacje o internowanych i aresztowanych, odwiedzano ich rodziny, ustalano zakres koniecznej pomocy, obejmowano opieką dzieci, zbierano pieniądze i żywność, zapewniano pomoc prawną.

OCENZUROWANO

NSZZ
Solidarność

Regionalna Sekcja Oświaty
i Wychowania w Olsztynie
10-448 Olsztyn
ul. Głowackiego 28
tel/fax 89 527 76 52
www.solidarnosc.olsztyn.pl
oswiata@solidarnosc.olsztyn.pl

Rys. ALEKSANDER WOŁOS [— — —] [Ustawa z dn. 31.VII.1981, O kontroli publikacji i widowisk, art. 2, p. 3 (Dz.U. nr 20, poz. 99, zm. 1983 Dz.U. nr 44, poz. 204)].

OBWIESZCZENIE

O wprowadzeniu stanu wojennego ze względu na bezpieczeństwo państwa

Kierując się potrzebą zapewnienia wzmocnionej ochrony podstawowych interesów państwa i obywateli, w celu stworzenia warunków skutecznej ochrony spokoju, ładu i porządku publicznego oraz przywrócenia naruszonej dyscypliny społecznej, a także mając na względzie możliwość sprawnego funkcjonowania władzy i administracji państwowej oraz gospodarki narodowej – działając na podstawie art. 53 ust. 2 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – Rada Państwa wprowadziła stan wojenny.

W związku z tym podlega: 1) do publicznej wiadomości, że na czas obwieszczenia stanu wojennego w szczególności:

1) nie wolno: 1) przekazywać informacji o przebiegu działalności państwa, podlegających ochronie państwowej, 2) rozpowszechniać, przekazywać, 3) w sposób publiczny, 4) w sposób niedopuszczalny do wiadomości publicznej, 5) w sposób niedopuszczalny do wiadomości publicznej, 6) w sposób niedopuszczalny do wiadomości publicznej, 7) w sposób niedopuszczalny do wiadomości publicznej, 8) w sposób niedopuszczalny do wiadomości publicznej.

4) spełniać obowiązki przetrzymania porządku, 5) znosić wszelkie przeszkody.

5) zobowiązać posiadaczy nieruchomości do podjęcia wszelkich niezbędnych przedsięwzięć do zrealizowania tych zadań w wyznaczonych terminach.

6) zobowiązać posiadaczy broni palnej, karabinów oraz broni wojennej i sportowej, a także posiadaczy amunicji i materiałów wybuchowych do złożenia ich w wyznaczonych miejscach.

7) zabronić dyskrecyjnemu ujawniania informacji i danych oraz obywateli o charakterze służbowym, zawodowym i innym albo na określonych obszarach, 8) kontrolować wszelkie wyjazdowe i przyjazdowe.

SOLIDARNOŚĆ

13 XII
1981

POCZĄTKI ZWIĄZKU

„Prędzej, towarzysze, kaktus mi na dłoń wyrośnie niż w moim województwie będą te nowe związki zawodowe” miał powiedzieć 26 sierpnia 1980 r. ówczesny I sekretarz KW PZPR Edmund Wojnowski. Był przekonany, że Olsztyńskie – region o charakterze rolniczym, słabo uprzemysłowiony, niejako pozostający na uboczu głównych wydarzeń politycznych, zamieszkały przez społeczeństwo w znacznym stopniu zatamizowane, nie w pełni jeszcze świadome własnej tożsamości - nie włączy się w ogarniający cały kraj ruch niezadowolenia wobec panującego systemu. Pomimo nasilonej kampanii prasowej, nacisków władz partyjnych na kierownictwo przedsiębiorstw, w wielu z nich powstawały grupy inicjatywne tworzące niezależne związki zawodowe, strajkowały załogi zakładów pracy, w tym największego w regionie - Olsztyńskich Zakładów Opon Samochodowych.

Początkowo przedstawiciele olsztyńskich zakładów pracy i środowisk niezależnie od siebie rejestrowali powstające komitety założycielskie w MKS w Gdańsku. Pod koniec września 1980 r. reprezentanci 22 olsztyńskich zakładów pracy utworzyli MKZ NSZZ „Solidarność”. Wybrano 19. osobowe Prezydium MKZ, którego przewodniczącym został początkowo Andrzej Bartuszek, zastąpiony wkrótce przez Edmunda Łukomskiego. Tymczasowa siedziba MKZ mieściła się na terenie Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej. Lawinowo napływały zgłoszenia kolejnych komitetów założycielskich zarówno z Olsztyna jak i terenu województwa, gdzie powstawały Miejskie Komitety Koordynacyjne. Przy MKZ utworzono także sekcje zawodowe i branżowe oraz powołano następujące komisje problemowe: Informacji i Propagandy (przewodniczący Tadeusz Kisły), w której działali: rzecznik prasowy - Mirosław Krupiński, będący jednocześnie delegatem MKZ do KKP, zespół wydawnictw, który redagował i wydawał m.in. „Biuletyn Informacyjny”, a następnie „Solidarność Olsztyńska”, „Serwis Informacyjny” i „Rezonans”, Nadużyć i Przystępstw Gospodarczych (przewodniczący Andrzej Bober); Komisję Interwencyjną (przewodniczący Waldemar Nieczydorowicz) oraz Zespół Doradców Prawnych (przewodniczący Józef Lubieniecki). Od 6 listopada 1980 r. siedziba MKZ mieściła się w Olsztynie przy ul. Dąbrowszcza-ków 39.

